

המשך דבר העורך

"בכל שערך", לאדם יש עינים, אזנים, נחיריים ופה, אלו הם החישים של האדם - הסנסורים שבהם האדם צריך להשתמש על מנת לתקן את שעריו קדם שהוא שופט אחרים על זה נאמר "קשט עצמך ואחרי זה קשט אחרים"...

רבי שמעון בן חלפתא רצה לבדק האם באמת אין להן קצין ושומר. מה עשה? הלך ביום קצין חם ופרש טלית מעל קו נמלים, כך שנוצר צל על פתח הקן. יצאה נמלה אחת, ראתה את הצל, וחזרה פנימה לקן כדי "לדוח" לחבורתיה שהגיע החורף או שהשמש שקעה ואפשר לצאת לעבד בלי לסבל מהחם. מיד יצאו כל הנמלות בעקבותיה. באותו רגע, הסיר רבי שמעון את הטלית. השמש נקעה והן בחזקה. הן הבינו שהנמלה הראשונה הטעתה אותן. ראה רבי שמעון שכלן נפלו על אותה נמלה והענישו אותה. הוא אמר: מכיון שאין להן מלך או בית דין שינהל דיון מסדר, הן פועלות לפי אינסטינקט פנימי קבוצתי של שמירה על האמת והסדר.

ועוד למוד גדול אפשר ללמד מהנמלה, מספר על החפץ חיים שראה פעם נמלה שסוחבת גרגר חטה הגדול ממנה בהרבה. הגרגר נפל לה שוב ושוב, והיא חזרה, הרימה אותו והמשיכה לנסות לטפס על הקיר. הדבר חזר על עצמו עשרות פעמים, עד שבסופו של דבר היא הצליחה להכניס אותו לקן. פנה החפץ חיים לתלמידיו ואמר: "ראו מה זו נמלה! היא לא מתאוששת. היא לא אומרת 'נסיתי שלוש פעמים וזה לא הלך'. היא יודעת שזה הלחם שלה, וזו המשימה שלה, והיא תנסה שוב ושוב עד שתצליח. זו הדרך של 'שפטים' ושטרים תתן לך" - להציב לעצמנו מטרות, ולא לתת ליצר הרע או לעיפות להפיל אותנו".

שפטים - תוכן טנייני הפרשה

- א. מצות מנוי שופטים ושטרים, ומצוות הדינים.
- ב. אסור נטיעת אילנות ליד המזבח, ואסור בנית מצבה.
- ג. אסור הקרבת בעל מום עובר למזבח.
- ד. מצות סקילה לעובד עבודה זרה.
- ה. מצות שאלת הסנהדרין כשיש ספק בהלכה, והריגת דין הממרה פיהם (שיודע דעת הרב, ואומר לעשות אחרת).
- ו. מצות מנוי מלך מישראל, ומצוות המלך (ואסור גאון).
- ז. אסור לשבט לוי לטל חלק בבזה ממלחמות, ונחלה בארץ ישראל - ה' הוא נחלתם.
- ח. מתנות כהנה - זרוע לחיים קבה, תרומה, וראשית הגז.
- ט. מצות סדר משמרות עבודת הכהנים במקדש (וברגל כל המשמרות משמשות בבית המקדש).
- י. אסור לעשות כתובת הגוים: קסמים, השבעות וכו', ולדרש אל המת, ולפנות למגלי עתידות וכנגד כל אלה המצוה: 'תמים תהיה עם ה' אלוקיך'.
- יא. מצוה לשמע בקול נביא ה', דיני נביא השקר, וענשו.
- יב. ערי מקלט לרוצח בשוגג, והריגת רוצח במזיד בבית דין.
- יג. אסור השגת גבול בארץ ישראל (נוסף על אסור גזל).
- יד. מצות עדות, עדים זוממים וענשם.
- טו. מצוה שלא לירא מפני האויב במלחמה, אלא לבטח בקב"ה.
- טז. מצוה על הפלן המשוך בשמן המשחה, שידבר אל הנלחמים לפני צאתם למלחמה, וסדר היציאה למלחמה.
- יז. דיני מלחמת מצוה ורשות, שאלת שלום בעת מלחמה, החרמת ז' אמות, ואסור הפסד והשחתת עץ.
- יח. מצות עגלה ערופה (והמצוה ללוות אורח).

דבר העורך

פותחת הפרשה (ט"ז, ח'): "שפטים ושטרים תתן לך בכל שערך". מובא במדרש: זה שאמר הכתוב 'לך אל הנמלה עצל ראה דרכיה וחכם, אשר אין לה קצין שטר ומשל, תכין בקיץ לחמה אגרה בקציר מאכלה', מה ראה שלמה ללמד לעצל מהנמלה? משום שכל חיותה של הנמלה אינה אלא ששה חדשים, וכל מאכלה אינה אלא חטה ומחצה, והיא הולכת ומכנסת בקיץ כל מה שמוצאה - חטין ושעורין ועדשים. אמר רבי שמעון בר יוחאי: מעשה היה ומצאו בבור שלה 300 כור (במדרש המבאר כתב: השעור בערך - 72,540 ליטר בנפח. ובמשקל של גרעינים - 51,000 ק"ג. והם 72.54 מטרם מעקבים). ולמה היא עושה כן? אמר רבי תנחומא: אומרת הנמלה, שמא יגזר עלי הקדוש ברוך הוא חיים - ויהיה לי מוכן לאכלו. לפיכך אמר שלמה 'לך אל הנמלה עצל ראה דרכיה וחכם', אף אתם התקינו לכם מצוות מהעולם הזה לעולם הבא. ממשיך המדרש: מהו 'ראה דרכיה וחכם' - ראה דרך ארץ שיש בה, שבורחת מהגזל. אמר רבי שמעון בן חלפתא: מעשה בנמלה אחת שהפילה חטה אחת, והיו כלן באות ומריחות בה ולא היתה אחת מהן נוטלת אותה. באה אותה שהיתה שלה ונטלה אותה. ראה חכמה שיש בה, וכל השבח שיש בה - לא למדה מבריה, ולא שופט ולא שומר יש לה. אתם שמניתי לכם שופטים ושטרים - על אחת כמה שתשמעו להם. איזו זהירות עצומה נזהרות הנמלים מגזל, עד שאפלו כאשר נמלה הפילה חטה בכונה תחלה (שהרי לא נאמר 'מעשה בנמלה שנטלה לה חטה', אלא 'שהפילה') במקום שכל הנמלים עוברות, לא חששה כלל שמא יקחו לה את החטה, כי אסור גזל הוא טבע מטבע אצל הנמלים. ואמרו בגמרא (ערובין ק): אמר רבי יוחנן: אלמלא לא נתנה תורה, היינו למדים גזל מנמלה. ופרש רש"י: שאין אחת גוזלת מאכל חברתה. וב'ערוך' (ערך צנע) כתב: אין הנמלה נכנסת לחר שלא שלה לגזל.

אומר הנחלת יעקב' (לנתיבות המשפט): יש אנשים שמתפארים בעצמם כי אנשים ישירים הם, כי מעולם לא גזלו מאדם ולא עשו עולה לשום בריה. דבר זה אינו ראוי לשבח אם לא נובע מציווי התורה הקדושה. שהרי גם הנמלים נזהרות מאסור גזל ואין לוקחות אחת מהשניה מאומה, ואין ראויות לשבח ותהלה על זה, שהרי אין עושות זאת על פי צוויים וערכים, אלא מטבע שהטבע בהן. וכשלא הולכים על פי צוויים וערכים יכולים לחיות בהרגשה שרחוקים מהגזל, אף למעשה כל המעשים הם בגזל גמור. שמהיכן לנמלים היבול הרב שאוספות, וכי מההפך? הלא נכנסות לבתים ולשדות וגוזלות מכל הבא לפיהן ללא הקפדה!! כן הוא האדם, אם עושה מעשים טובים מטבעו הטוב ולא על פי צווי התורה, יכול להלל עצמו שצדיק גדול הוא, ורחוק מגזל, אף כל ממונו - גזל! וזה שאמרה תורה 'שפטים ושטרים תתן לך בכל שערך' - תעשה כל מעשיך על פי התורה.

התורה מצוה עלינו להציב "שופטים ושטרים" - מערכת חיצונית של חק, אכיפה ובקרת. לעמת זאת, הנמלה פועלת בשיא החרוציות והיעילות בלי שום שוטר או מושל שיעמד לה 'על הראש'. ברם אומר הפסוק "תתן לך" קדם כל בתוך עצמך, חז"ל והספרים הקדושים מדגישים שהצווי הוא לתת שופטים ושטרים ראשית "לך".

”רק לא ירבה לא סוסים...” (י”ז, ט”ז-י”ז) – שלמה המלך חבר קי”ז פסוקים בשיר השירים, כנגד קי”ז מלקיות שהתחייב

במשנה (ידים פ”ג מ”ה) מובא: ‘אמר רבי עקיבא לא נחלק אדם מישראל על שיר השירים שלא תטמא הידים, שאין כל העולם כלו כדאי כיום שנתן בו שיר השירים לישראל, שכל כתובים קדש, ושיר השירים קדש קדשים’.

כתב המעשה רוקח’ (ספר זכרוננו, במדבר) למה אמר שלמה המלך בשיר השירים קי”ז (117) פסוקים? שמובא במדרש הזית (שיר השירים רבה פ”א י’): כל מעשה שלמה משלשין, ג’ מעלות עלה שלמה, ג’ ירידות ירד שלמה, ג’ עולמות ראה שלמה, ג’ עברות עבר - ‘הרבה לו סוסים’, ‘הרבה לו נשים’, ‘הרבה לו כסף’, ועל כל לאו נתחייב ל”ט מלקיות, ג’ פעמים ל”ט = קי”ז, נמצא חייב קי”ז מלקיות, ועל ידי קי”ז פסוקי שיר השירים נמחל לו.

בחשיבות אמירת ‘שיר השירים’ בכל ערב שבת

כתב רבי חיים פאלאג’י זצ”ל (סימן כ”ח, ב’): ‘זוהר לומר (בערב שבת) שיר השירים, שכל האומר שיר השירים בכונה, נצול מדינה של גיהנם. כי שלמה תקן קי”ז פסוקים נגד קי”ז שעות שנדונין בכל שבוע בגיהנם, ולכך תקנו לומר בכל ערב שבת שיר השירים’. מעשה נפלא הביא בספר ‘אהבת חיים’ (פרשת וארא עמוד מ”ח, ד”ה מצאתי): ‘מצאתי בכתובת יד תימנים, מעשה ביהודי אחד בעל מלאכה פשוט אשר לא זכה ללמד הרבה, אך נהג בכל יום ששי אחר הצהריים לטבול במקוה טהרה, והיה לובש בגדי שבת וישוב בקרן זוית בביתו ואומר שיר השירים בשמחה רבה ובנגון ערב, והאריך בשיר השירים כשתי שעות. אחר מותו, בית דין העליון דנו אותו לפי מעשיו לרדת לגיהנם, מסרו אותו בידי השמש להוביל אותו בידי ממנה הגיהנם’.

כשנמסר בידי הממנה, פתאום נשמע קול רעש מזמרים שיר השירים בנגון נפלא, המנגינה היתה ערבה ומושכת עד שנשתתקה כל תנועת הגלגלים, בכללם גם אש הגהינם. הממנה, שגם הוא נמשך אחרי הקול, עמד עד שיפסק הקול של שיר השירים, והנה מרגע לרגע הקול והמנגינה הולך וחזק. בראות הממנה על גיהנם שגם האש בגיהנם נפסק, כעס מאוד וקרא לשמש שיקח את האיש חזרה, כי כל זמן שהאיש עומד שם - שיר השירים ומנגינתו אינו פוסק, וכל זמן ששיר השירים נמשך - כל גלגלי גיהנם עומדים. השמש החזיר את האיש לבית דין העליון, וגם בית דין של מעלה פסקו כמו הממנה, שחררו את האיש והביאוהו למחיצתו. הנפטר בא בליל שבת לרב העיר בחלומו, וספר את הענין כדי לזכות את הרבים להתנהג כמוהו. מצינו ספור דומה שהעיד ה’אור זרוע’ (ח”ב הלכות שבת ס’ מ”ב): מעשה נפלא מאיש פשוט שזכה להכנס לגן עדן בזכות אמירת הברכות בבית הכנסת בקול נעים, ‘ואני הפרתי יהודי אחד מורק”ש הקורין לו רבי בונים, והיה זקן וקובר מתים’.

ופעם אחת השכים לבית הכנסת וראה אדם יושב לפני בית הכנסת ובראשו כתר עשבים, ופחד שהוא שד, וקראו ואמר לו: ‘וכי אינך פלוני שמת עתה וקברתיך?’ ואמר לו: ‘הן’. אמר לו: ‘איך אתה באותו עולם?’ אמר לו: ‘היטב עד מאוד’. אמר לו: ‘מה זכיות יש לך? והלא אתה היית אדם כל שהו’. ואמר לו: ‘באותה זכות שהייתי אומר ברכות בקול נעים בבית הכנסת, בזכות זה הביאוני בגן עדן ומכבדין אותי, וזה הסימן שאני הוא המדבר אליך, תראה בית יד חלוקי קרוע, שקרעת לי כשהלבשתי התכריכין’. ושאל: ‘מה זה בראשך?’ ואמר לו: ‘הם עשבים שבגן עדן ששמתי בראשי לבטל ריח רע מעלי של זה העולם’.

”לא יקום עד אחד באיש לכל עון ולכל חטאת בכל חטא אשר יחטא על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר” (י”ט, ט”ו)

את המעשה הנפלא אודות אבי ה’חכם צבי’ זצ”ל, אשר ארע בשנות גזרות ת”ח ות”ט, הביא היעב”ץ ב’מגלת ספר’ (עמ’ ו), ואשר כתוצאה ממעשה זה פסק רבנו העשיל מקראקא זי”ע מלהתעסק בהתרעגונות. וכה ארע לאבי זקני הרב כמוה”ר יעקב ז”ל (אבי החכם צבי ז”ל), שהיה אז בחור בשנים, ובהחפזם להמלט על נפשו נפרד האיש השלם הלך מאחיו ומאשתו שנשארה אצל אביה (השער אפרים ז”ל), שברח עם בנו ואשתו לארץ אחרת. ופגעו בו בזקני מוה”ר יעקב ז”ל הפוחזים, אשר הרבו חללים, עקרו כמה קהלות ישראל ולא השאירו פרסה, שפכו דם צדיקים, נקיים ונאמנים לאלקים לאלפים ולרבותות, אשר היו כצאן לטבח בידי הצרים. וכאשר פגעו באיש הצדיק הלוז, וגזר עליו השבאי שיכרע לחרב להתניז ראשו - כן עשה: פשט צוארו לחרב החדה לשחיטה, ולמסור נפשו להריגה על קדשת ה’ יתברך. ובעודנו על ברקיו לקבל המיתה במכת חרב וכמעט פרחו נשמתו, הנה זה מלאך ה’ נוגע בו, כי נתן ה’ רחמים בלב הצר הצורך וחמל על רכות שניו, ותחת שהיה רוצה להוליך החרב על צוארו בצד החד, נכמרו רחמיו ועשה לו דחיפה בצד קרנא של כלי חפצו בדרך בזיון, ואמר לו: ‘קום לך בלב, ברח ולך לנפשך! ויצלחו ה’ מחרב רשע, ויהי לגס ולפלא גדול, ויתחבא אחר כך בין ההרריים, ולא נכר לעובדים דרך שמה אם הוא חי, מטל בין המתים הנחרגים על קדוש ה’, ובין בצעי המים מתפסה בשק, והיה נודד לבקש איזה מחיה וללקט עשבים מפרי מר הגדל בעשבים באגם ולהחיות את נפשו. במצב זה נשאר כשמונה ימים, עד תם כל הצמא לדם לעבר, אז ברח על נפשו וימלט מיד הפוחזים. והנה בהיותו בין ההרריים הקדושים, היו שם אנשים מבני עמנו מתחבאים גם הם, ועמדו מרחוק וראו את כל מעשי אבי זקני, איך שחה לעפר נפשו תחת יד הצורך ברצותו לפגע בו, כסבורים שכבר התז ראשו בכרעו לטבח, וכראותם חרב הצר מנחת על צוארו, חשבו כי לא יחיה אחרי נפלו בדחיפה על הארץ באחורי החרב, שלא היה מפת מות כלל, אך האנשים העומדים בבית המרחק ורואים בבהלה ואימת מות נפלה עליהם, דמו שהורד ראשו מעליו והשלך לארץ, כענין שאמרו בגמרא (נבמות ק”ד): דחזו דמחי לה בגירא או ברמחא וסברו ודאי מת. לפיכך כשהגיעו אלו האנשים לעיר טריבש, למקום בעל ‘שער אפרים’, אחר שנמלטו מהאויבים בחמלת ה’ עליהם ובאו למדינת מערין למקום שוקט ובטוח, ויפקד מקום אבי זקני מוה”ר יעקב ז”ל, וחקרו אחריו אצל פליטי חרב ה”ל אם ראו אותו חי או מת, ויענו האנשים הנמלטים ההם, הכשרים והולכים לתמם, ויאמרו ‘יעקב מת, כי ראינו בעינינו שפרע להריגה והתז ראשו’. העידו על מה שלא ראו לנכון, ועל פי דבריהם התיר רבי העשיל זצ”ל את אשתו נחמה להנשא, על פי שאלת חכם והוראה להתיר, כי היה דבר פשוט מאד, ברור כתורה - על פי שנים עדים יקום דבר, אף כי בעגונה שהקלו חז”ל אצלה. אך אשתו, שהיתה ילדה היפה בנשים, לא רצתה לקבל תנחומין על החי, בעל נעוריה. הצדקת עמדה בטהרתה להוציא ממנה שלשלת גדולה, דור ישרים בדרך מטעי להתפאר, כי אחר חצי שנה בא ההרוג ברגליו, ויהי לאות ולמופת בישראל... מאז והלאה לא רצה הגאון ה”ל להתיר שום עגונה, ובצוק העתים שהיו שם עגונות רבות מבעליהן הנאבדים ברעש ההוא משד הפוחזים, ונתירא ממכשול, על כן קבל עליו שלא להתיר שום אשה, לאחר המכשלה שהתיר אשת-איש גמורה, ואמר שבעת רעה כמוה - אין לסמוך אפלו על שני עדים גמורים. אחר זאת נולד ה’חכם צבי’, מהזוג הנבחר עודם בארץ מערין.

[אוצר פלאות התורה]

”וְכָתַב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת” (י”ז, י”ח) -

כוחה של תפלה - ספור

את המעשה הבא ספר רבי גואל אלקריף שליט”א: בעיר אלעד מתגורר סופר סת”ם (ספר תורה, תפלין ומזוזות) שנחן בכתב מיוחד במינו. כדי לזכות במזוזה, בתפלין או בספר תורה מעשה ידיו, צריך היה להרשם מראש ולהמתין במשך תקופה ארוכה.

האיש היה בטוח כי פרנסתו מבטחת, שהרי אנשים רבים עומדים בתור ומוכנים לשלם הון רב כדי לזכות בכתב הנפלא שיצא מתחת קלמוסו, אך הארועים הבאים למדו אותו בחוש כי כל מזונותיו של אדם קצובים לו משמים...

ביום בהיר, ללא כל סבה הנראית לעין, פסקו ההזמנות. עבר חדש, ואיש לא התקשר להזמין דבר - לא ספר תורה, לא תפלין ואפילו לא מזוזה. הסופר הוזיל את המחירים והתקשר לסוחרים, למרות שאלו עלולים היו לעוט על המציאה ולדרש ממנו מחירים מוזלים עוד יותר לנכח מצבו העגום.

שלושה חדשים חלפו, וקו הטלפון עמד דומם בלי הזמנות, כשהסופר אינו מבין מה גרם לצרה שנחתה עליו. באותה עת, חמיו של הסופר, שעוסק במסחר, רכש כמות גדולה של פרטיסי טיסה לקברו של רבי ישעיה ל”ה מקרסטיר זצ”ל שבהונגריה. הוא הצליח למכר את רב הפרטיסים, מלבד עשרה שנותרו ברשותו בלא דורשים.

”חבל על הפס”! אמר האיש לעצמו, ”במקום שהפרטיסים ישקבו ויאבדו את תקפם, מוטב שאני וכל בני וחתני נסע לרבי ישעיה ל”ה, ונתפלל על הציון הקדוש. הרי זו בסך הכל נסיעה של יום אחד, וכבר חוזרים ארצה”!

האיש אמר ועשה: התקשר לכל בני וחתניו והזמין אותם לנסע עמו לתפלה על ציונו של רבי ישעיה ל”ה.

הסופר שמח על ההזמנה כמוצא שלל, ונסע עם חמיו וגיסיו לציון הקדוש כדי להתפלל שמזלו ישתנה לטובה. כשהגיע לקבר, הניח מזוזה מעשה ידיו על המצבה ואמר בהתרגשות: ”רבנו של עולם! יש לי כתב יפה, כלם אומרים שהכתב שלי כל כך מיוחד! מורי ההוראה, המגיהים וכל המהדרים במצוות... עזר לי בזכות הצדיק רבי ישעיה ל”ה לקיים את מצות ז’ה א-לי ואנוהו, ולהתפרנס בנחת”!

הסופר סים את תפלתו הנרגשת, ומכשיר הטלפון שלו החל לצלצל. על הצג הופיע מספר בלתי מוכר. פיון שהנסיעה היתה ליום אחד בלבד, הוא לא טרח לרש חבילת תקשורת מוזלת. הוא ידע שאם יקבל את השיחה, יהיה עליו לשלם תעריף מפקע של ששה-עשר שקלים לדקה. מה גם, שמצבו הפלפלי לא הרקיע שחקים, בלשון המעטה... למרות זאת הוא החליט משום-מה לענות למתקשר. על הקו היה יהודי מארצות הברית שספר את המאורע הבא: ”אני קבלן גדול ויזם בניה. אני בונה בתי כנסת גדולים ומהדרים. אבל בזמן האחרון איזה גוי אנטישמי, פקח בניה מטעם הרשויות, נטפל אלי ומפיל עלי קנסות ועצומים, וכאלו לא די בזאת - הוא הגיש נגדי תביעה משפטית, ותקע אותי בפרויקט אדיר של מיליוני דולרים. נסיתי להסתדר אתו, אבל לא עזרו הסברים ודבורים, האיש ממשיך בשלו ומערים עלי קשיים ומכשולים. ”בצר לי התפללתי לקדוש ברוך הוא מעמק הלב: רבנו של עולם! עזר לי שהפקח הזה יניח לי, ויפסיק לתקע לי מקלות בגלגלים! נדרתי שאם אפטר מהפקח המטרדי, אתרם ספר תורה מהדר לעלוי נשמת רבי ישעיה ל”ה מקרסטיר. אתמול אמור היה להפתח המשפט, כשמצד התביעה עומד הפקח שוגא היהודים. אולם שלשום צעד הפקח לתמו ברחוב, כשלקפתע הגיחה בשעטה אדירה מכונית נהוגה בידי כושי שכור, הרקב סטה מהדרך, פגע בפקח ודרס אותו למות...”

אין תובע, המשפט התבטל! החלטתי לקיים את נדרי ולכתב ספר תורה מהדר. בברתי לאיזה סופר יש כתב יפה והמליצו לי עליך. אני לא רוצה לחכות אפילו דקה אחת! נדרתי נדר, ואני רוצה לקיים אותו מיד! אני רוצה לכתב את ספר התורה הכי מהדר לעלוי נשמת רבי ישעיה ל”ה מקרסטיר”!

הסופר האזין לדברים, וחש שנשמתו כמו פורחת מגופו מרב תדהמה. ”אתה לא מאמין היכן אני נמצא עכשיו! אתה מדבר אתי בדיוק כשאני עומד על יד קברו של רבי ישעיה ל”ה מקרסטיר! ראה מהו כוחה של תפלה. אני גר בארץ ישראל ואתה גר באמריקה. איננו מכירים זה את זה ואיננו קשורים זה לזה, אבל בכל אופן, התפלות של שנינו, שיצאו מעמק הלב, התחברו, וכך זכינו יחדיו לישועה”!

לפעמים איננו יודעים להעריך את היכלת העצומה הטמונה בלח הדבור והתפלה. כשמשהו לא מסתדר על הצד הנכון, כשרובצות על האדם דאגות ובעיות, עליו לזעק לשמים. כשהתורה מספרת לנו על גלות מצרים, לא כתוב שבני ישראל התפללו, אלא שנאנחו וזעקו מהעבודה הקשה, ושוועתם עלתה אל האלוקים ובאה ישועתם. [אוהלה לא-ל]

”צדק צדק תרדף, למען תחיה...” (ט”ז, כ) - זכוי

הרבים

פרש החיד”א (ב”פני דוד): הנה הזהר הפליג מאוד בשכר מזכה הרבים, וכתב: צריך האדם לרדף לזכות את החיבים כמו שרודף אחר חייו, ואמרו בגמרא (חגיגה ט”ו): זכה - נוטל חלקו וחלק חברו בגן עדן. וזה שאמר הכותב ”צדק צדק תרדף” כלומר לא די בזה שתהיה אתה צדיק, אלא תרדף להצדיק את החיבים, ולכן כפל הכותב ”צדק צדק תרדף”, ”למען תחיה” - חיים נצחיים, כי כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו.

וירשת את הארץ - היא ארץ החיים (גן עדן). אשר ה’ אלקיך נתן לך - בהוה, כי ככל שאדם מרבה זכויות - הוא בונה בתים ועליות מרווחים בגן עדן, כי אין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר שיחה קלה שאדם עושה למען זכוי הרבים.

ונראה לבאר עוד שהנה מספר כי בקשו מהגר”ז מברסק זצ”ל עצה להצליח בחנוך הבנים, ואמר להם: איני יודע עצות, אך ראיתי שמי שמזכה את הרבים יש לו בנים טובים, ככתוב גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך. זה שאמר הכותב ”צדק צדק תרדף”, תרדף לזכות הרבים, למען תחיה וירשת את הארץ, כדי שתהיה בטוח שבניך ילכו אחריו בדרך התורה, וירשו ממך את הארץ.

[אוצרות התורה]

”וְכָתַב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת...” (י”ז, י”ח)

במדרש תלפיות (ערך חתן) כתב: רמז לנוהגין שהחתן עולה לתורה בשבת קדם החתנה ובשבת שלאחריה, שאמרו במדרש בפרקי דרבי אליעזר (פרק ט”ז) ”חתן דומה למלך, ובמלך מצינו שכותב שני ספרי תורה, כפי שכתוב ”וְכָתַב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת על ספר, וברש”י: שני ספרי תורה, ולכן גם החתן עולה לתורה פעמים, פעם אחת בשבת קדם החתנה ובפעם השנייה בשבת שלאחריה.

[מעדני אשר]

על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל... (י"ז, י"א) - ספור

וברש"י: ימין ושמאל. אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין (ספרי קנ"ד), וכל שכן כשאומר לך על ימין ימין, ועל שמאל שמאל.

והרמב"ן: ימין ושמאל. אפלו אם אומר לך על ימין שהוא שמאל או על שמאל שהוא ימין לשון רש"י וענינו אפלו תחשב בלבך שהם טועים והדבר פשוט בעיניך כאשר אתה יודע בין ימין לשמאלך תעשה כמצותם, ואל תאמר איך אוכל החלב הגמור הזה או אהג האיש הנקי הזה, אבל תאמר כך צוה אותי האדון המצוה על המצוות שאעשה בכל מצוותיו ככל אשר יורוני העומדים לפניו במקום אשר יבחר, ועל משמעות דעתם נתן לי התורה אפלו יטעו, וזה כענין רבי יהושע עם רבן גמליאל ביום הכפורים שחל להיות בחשבוננו (מסכת ראש השנה כ"ה) והצריך במצוה הזאת גדול מאוד כי התורה נתנה לנו בכתב, וידוע הוא שלא ישתנו הדעות בכל הדברים הנולדים והנה ירבו המחלוקות ותעשה התורה כמה תורות וחתך לנו הכתוב הדין שנשמע לבית דין הגדול העומד לפני השם במקום אשר יבחר בכל מה שיאמרו לנו בפרוש התורה בין שקבלו פרושו עד מפי עד, ומשה מפי הגבורה או שיאמרו כן לפי משמעות המקרא או כפונתה כי על הדעת שלהם הוא נותן להם התורה אפלו יהיה בעיניך כמחליף הזמין בשמאל וכל שכן שיש לך לחשב שהם אומרים על ימין שהוא ימין כי רוח השם על משרתי מקדשו ולא יעזב את חסידיו לעולם נשמרו מן הטעות ומן המכשול ולשון ספרי (שופטים קנ"ד) אפלו מראין בעיניך על הזמין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין שמע להם.

והנה לפניכם ספור מדהים על אמונת חכמים מתוך 'שש באמרתך' (במדבר, חקת): לפני שנים רבות היה בחור בישיבת חברון שסבל במשך תקופה מכאבי ראש. הוא הלך עם אביו לבית החולים, שם ערכו לו בדיקות מקיפות ונתגלה שיש לו גדול במח, לא עלינו. אין לתאר את ההלם הנורא שפקד אותם. האב החליט שמבית החולים הם אינם שבים הביתה, אלא נוסעים לבני ברק אל ביתו של רבי חיים קניבסקי זצ"ל.

רבי חיים שאל אותם: 'האם פרסמתם את הדבר?' - 'לא', השיבו, 'מבית החולים באנו ישר אל הרב'.

שאל רבי חיים את הבחור: 'האם אתה מקפיד על שלושה סדרים ביום?' והבחור השיב בחיוב. אמר לו רבי חיים: 'אם כך, תתעלם מהבדיקות, תעצר הכל, ובעזרת ה' כאבי הראש יעברו לך'.

כשנודע הדבר לאחד מפני המשפחה, תלמיד חכם גדול, אמר להם: 'דברי רבי חיים מכוונים למי שהוא'

בדקה של מלאך אלוקים והוא בעל בטחון גדול, אבל מי שלא בדקה הזאת - אסור לו לזלזל בהוראות הרופאים. זו שאלה של חיים ומות, פקוח נפש!

הם שמעו לאותו תלמיד חכם והבחור המשיך בבדיקות. התברר שהבעיות מרכבות עוד יותר מכפי שסברו בתחלה.

הבחור שב אל רבי חיים, ורבי חיים אמר לו: 'למה המשכת בבדיקות? אמרתי לך לעצר הכל! הסביר הבחור: 'דוד שלי הוא הרב שלנו, והוא אמר שהדברים מכוונים למי שהוא בעל בטחון גדול ובדקה של מלאך אלוקים, לא לאדם רגיל כמוני...' אמר לו רבי חיים: 'אם כן, מה אתה רוצה ממני? לך לרב ההוא ותפנה אליו את בקשתך'.

הבחור הלך אל אותו רב וספר לו על הדברים. הרב נבהל מן הדברים והכה על חטא: 'איך לא בטלתי את דעתי מפני דעת רבי חיים?! מה עם אמונת החכמים שלי? בגללי הבחור יסבל, ומי יודע אם לא הבאתי עליו רעה גדולה!...' הרב ההוא נסע עם הבחור אל רבי חיים ובקש מחילה על שלא קבל את דבריו כפשוטם.

רבי חיים פנה אל הבחור ואמר לו: 'עדין יש תקנה. אתה מוכן לקבל על עצמך ללמד סדר נוסף, מחוץ לשלושת הסדרים?' הבחור השיב בחיוב. אמר לו רבי חיים: 'אם כן, ברגע זה אתה מפסיק את כל הבדיקות!'

הפעם, כמובן, הבחור שמע לדברי רבי חיים בלי שום סיג והפסיק לגמרי את כל ההתעסקות בתיקו הרפואי.

וראה זה פלא: כעבר זמן נעלמו כאבי הראש כלא היו. חלפו ימים, חלפו שבועות וחדשים, וחיייו נמשכו כתיקונים. הרפואית הפכה לנחלת העבר ולא נשאר ממנה שום זכר.

כשהגיע הבחור לגיל שדוכים, נגש אל רבי חיים, הזכיר לו את המקרה מן העבר, ושאל: 'האם עלי לספר על התיק הרפואי שלי?' אמר לו רבי חיים: 'אין לך מה לספר, אין לך שום תיק רפואי! הבחור הקים את ביתו, לארך ימים ושנים.'

מה הציל אותו? אמונת חכמים. אך כל עוד אמונת החכמים שלו הייתה פגומה - בעיתו לא נפתרה. רק כשקבל על עצמו לפעל מתוך אמונת חכמים תמימה - נעלמה הבעיה כלא הייתה. ומהי 'אמונת חכמים'? בטול הדעה העצמית לדעת תורה, הכנעה ובטול כל חשבון ושקול דעת למול דעת תורה!

בברכת התורה

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק: מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זצ"ל מרת אימ: שרה-סרח בת שמחה ויוסף: הרב מאיר נסים בן כמסאנה מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמחה: גורלי בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל: אפרים בן מדלן אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן אחור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (חגית) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמה: רוזה בת שמשון: דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה: כותן בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן שושנה נוואל בת שדרה: רבקה בת רחל

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומברג, אלעזר בן שמחה, יצחק בן גיטי

זיווג הגור: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה: רחלי בת זהבה עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: דרר ברטה ורני אילית בנות כרמית נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואה:

אהרון בן רוזה: משה בן רוזה מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עוזר בן הר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זורלי בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: אהרון בן מרים רחל בת נוארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה, ושורנה בנות תורן יפה

לזרע של קימה:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס: טריק בת מלמס ויקטוריה תקוה בת רינה: דניאלה בת עופרה מאיר יעקב בן רחל: הילה בת ישראלה מירי בת סוזן: חיים יוסף בן איריס: סהרה בת שהאן

להזמנות, להקדשות ולתרומות במייל:

Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים